

PM 2011:80 RIV (Dnr 001-491/2011)

Den framtida gymnasiesärskolan – en likvärdig utbildning för ungdomar med utvecklingsstörning (SOU 2011:8)

Remiss från Utbildningsdepartementet

Remisstid 15 maj 2011

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Den framtida gymnasiesärskolan – en likvärdig utbildning för ungdomar med utvecklingsstörning” (SOU 2011:8) hänvisas till denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

Enligt utredarens direktiv ska den nya gymnasiesärskolan (Gysär 2013) så långt som möjligt utformas i enlighet med utformningen av den nya gymnasieskolan (Gy 2011). Utredaren föreslår nio nationella program i den nya gymnasiesärskolan med sammanlagt 37 nationella inriktningar. Åtta program är yrkesinriktade och ett, Samhälle och språk, är avsett för de elever som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning.

Reformarbetet kommer för gymnasiesärskolan och den särskilda utbildningen för vuxna på gymnasial nivå att innebära tydligare kunskapskrav och en mer preciserad kunskapsbedömning än i nuvarande styrdokument. Elevernas ökade valmöjligheter kommer att utmana skolorna till kvalitetshöjande insatser. Samverkan kommer att krävas mellan kommuner och mellan olika skolformer för att intentionerna med den nya utbildningen ska få genomslag.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret ser positivt på de föreslagna reformerna. Kontoret delar uppfattningen att det är viktigt att de som går i gymnasiesärskolan verkligen tillhör dess målgrupp. Stadsledningskontoret bedömer att de ekonomiska konsekvenserna bör vara begränsade med anledning av detta förslag.

Arbetsmarknadsnämnden tillstyrker i huvudsak de olika förslagen som finns i utredningen. Förslagen är i huvudsak en harmonisering till vad som kommer att gälla inom vuxenutbildningen när Gy 2011 införs.

Utbildningsnämnden delar utredarens utgångspunkt att utbildningen i gymnasiesärskolan så långt som möjligt ska motsvara den som kommer att finnas i den nya gymnasieskolan.

Mina synpunkter

De föreslagna reformerna innebär flera positiva förändringar av gymnasiesärskolan och gymnasial särvox. Precis som flera remissinstanser lyfter fram så syftar förslagen till ökat kunskapsfokus, större valfrihet för individen och en tydligare inriktning på yrkesutbildningar.

Att gymnasiesärskolan nu får tydligare kunskapskrav och en mer preciserad kunskapsbedömning är en förändring som är helt i linje med nödvändigheten av ett ökat kunskapsfokus i särskolan som helhet.

Det är vidare positivt att förslaget föreslår att personalen i skolan ska vara skyldig att anmäla till rektor om det finns indikationer på att en elev inte tillhör särskolans målgrupp. Jag instämmer i utredarens slutsats att det är olyckligt att det i den nya skollagen införs en ovillkorad rätt för en elev som gått i grundsärskolan att tas emot i gymnasiesärskolan. Det finns elever för vilka det är viktigt att göra en ny bedömning innan eleven tas emot i gymnasiesärskolan. Det är också angeläget att hemkommunen, i de fall det finns indikationer på att en elev inte tillhör särskolans målgrupp, ska vara skyldig att skyndsamt utreda frågan i samråd med eleven och dennes vårdnadshavare.

Jag välkomnar också den tydliga inriktning mot yrkesutbildningar i gymnasiesärskolan och gymnasiala särvox som utredningen föreslår. Detta i kombination med ökade valmöjligheter skapar förutsättningar för fler ungdomar att utbilda sig för en framtida arbetsmarknad. Jag vill understryka behovet av att gymnasiesärskolan, precis som gymnasieskolan, har ett branschnära samarbete i utformningen av yrkesutbildningarna. Stockholms stad har goda möjligheter att samverka med andra kommuner för att erbjuda ett brett utbildningsutbud.

Jag instämmer också i remissinstansernas analys att kostnaderna för reformen bör utredas ytterligare.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Den framtida gymnasiesärskolan – en likvärdig utbildning för ungdomar med utvecklingsstörning” (SOU 2011:8) hänvisas till denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 28 april 2011

LOTTA EDHOLM

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Remissen ”Den framtida gymnasiesärskolan – en likvärdig utbildning för ungdomar med utvecklingsstörning”, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Personer med utvecklingsstörning står idag mycket långt från arbetsmarknaden och behöver därför en förbättrad utbildning med en struktur som ger utmaningar och som eleverna kan växa i. Det är viktigt att de skolor som blir aktuella för gymnasiesärskoleutbildning får de pedagogiska verktyg som behövs för att göra utbildningen så fyllig och användbar som möjlig. Flera ämnesområden måste integreras. Det är oerhört viktigt att det elever som går grund-särskola och gymnasiesärskola verkligen tillhör målgruppen och inte har hamnat i denna skolform på grund av bristande utredningar av den individuella situationen.

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

Enligt utredarens direktiv ska den nya gymnasiesärskolan (Gysär 2013) så långt som möjligt utformas i enlighet med utformningen av den nya gymnasieskolan (Gy 2011). Utredaren föreslår nio nationella program i den nya gymnasiesärskolan med sammanlagt 37 nationella inriktningar. Åtta program är yrkesinriktade och ett, Samhälle och språk, är avsett för de elever som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning.

Reformarbetet kommer för gymnasiesärskolan och den särskilda utbildningen för vuxna på gymnasial nivå att innebära tydligare kunskapskrav och en mer preciserad kunskapsbedömning än i nuvarande styrdokument. Elevernas ökade valmöjligheter kommer att utmana skolorna till kvalitetshöjande insatser. Samverkan kommer att krävas mellan kommuner och mellan olika skolformer för att intentionerna med den nya utbildningen ska få genomslag.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 april 2011 har i huvudsak följande lydelse.

I utredningen betonas möjligheten till olika former av ökad samverkan mellan gymnasie- och gymnasiesärskolan som förslaget om en ny programstruktur för gymnasiesärskolan medför. Stadsledningskontoret är positivt till detta förhållningssätt. Det är även positivt med flexibiliteten mellan tränings- och nationella program.

Stadsledningskontoret delar uppfattningen att det är viktigt att de som går i gymnasiesärskolan verkligen tillhör dess målgrupp. Det är viktigt för samtliga elever att de går i den verksamhet som ger dem bäst möjligheter inför framtiden.

Kontoret anser att det är mycket positivt att det nu föreslås regleras att även elever i gymnasiesärskolan ska få en möjlighet att välja utbildning efter egna önskemål och personliga intressen. I detta är det även självklart att möjligheten att välja att gå i gymnasieskolan ska ingå. Stadsledningskontoret anser även att det är positivt att de ekonomiska villkoren för eleverna blir så lika som möjligt i förslaget. Onödiga skillnader bör undvikas.

I utredningen föreslås ett tidsbegränsat stimulansbidrag om 30 miljoner kronor för att utveckla utbildningen inom gymnasial särsvux, t.ex. genom att erbjuda möjlighet för elever att slutföra gymnasiesärskolestudier eller genom att utveckla och erbjuda yrkeskurser eller orienteringskurser. Stadsledningskontoret är positivt till att en utveckling sker inom området. Det är dock oklart hur det är tänkt att stimulansbidraget ska fördelas.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt att skolverket får i uppdrag att på samma sätt som för övriga skolformer genomföra implementeringsinsatser i samband med reformen.

Utredningen bedömer att förslaget ska leda till en kostnadsminskning för kommunerna. Stadsledningskontoret är inte lika säker på detta men bedömer ändå att de ekonomiska konsekvenserna bör vara begränsade med anledning av detta förslag.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 mars 2011 att överlämna tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remiss om ”Den framtida gymnasiesärskolan – en likvärdig utbildning för ungdomar med utvecklingsstörning”, SOU 2011:8

Särskilt uttalande gjordes av Ulla Hamilton m.fl. (M), Gula Avcı (FP) och Fredrik Lindstål (C), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Anton Andersson m.fl. (S) och Karin Rågsjö (V), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tillstyrker i huvudsak de olika förslagen som finns i utredningen. Förslagen är i huvudsak en harmonisering till vad som kommer att gälla inom vuxenutbildningen när Gy 2011 införs och förslagen i denna utredning om gymnasiesärskolan. Förvaltningen tillstyrker förslagen.

När det gäller kommunernas kostnader delar dock förvaltningen inte utredarens bedömning att den förslagna reformen snarast innebär minskade kostnader. Detta bl.a. mot bakgrund av att det införs 9 nationella program med 37 nationella inriktningar och ökade rättigheter för eleverna att få sina val tillgodosedda.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 mars 2011 att överlämna tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remiss om ”Den framtida gymnasiesärskolan – en likvärdig utbildning för ungdomar med utvecklingsstörning”, SOU 2011:8

Särskilt uttalande gjordes av Lotta Edholm m.fl. (FP), Johanna Sjö m.fl. (M), Tobias Gillberg (C), Erika Svanström (KD), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tillstyrker i huvudsak de olika förslagen som finns i utredningen. Förvaltningen delar utredarens utgångspunkt att utbildningen i gymnasiesärskolan så långt som möjlig ska motsvara den som kommer att finnas i den nya gymnasieskolan, Gy 2011. Utredarens förslag angående gymnasiesärskolans struktur är anpassade till den nya gymnasieskolans struktur vilket förvaltningen således tillstyrker.

Utredaren betonar de möjligheter till olika former av en ökad samverkan mellan gymnasie- och gymnasiesärskolan förslaget om en ny programstruktur för gymnasiesärskolan medför. Utan att i detalj ta ställning till den nya programstrukturen är förvaltningen positiv till denna inkluderingsstanke. Förvaltningen är även positiv till de föreslagna gymnasiesärskolegemensamma ämnena, och till flexibiliteten mellan tränings- och de nationella programmen utredaren beskriver.

När det gäller kommunernas kostnader delar dock förvaltningen inte utredarens bedömning att den förslagna reformen snarast innebär minskade kostnader. Detta bl.a. mot bakgrund av att det införs 9 nationella program med 37 nationella inriktningar och ökade rättigheter för eleverna att få sina val tillgodosedda.

RESERVATIONER M.M.

Arbetsmarknadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Ulla Hamilton m.fl. (M), Gulan Avcı (FP) och Fredrik Lindstål (C) enligt följande.

Utredningen sätter höga ambitioner på så sätt att gymnasiesärskolan ska spegla gymnasieskolan. Förslaget innebär många positiva förändringar av gymnasiesärskolan och gymnasial sär vux med ökat fokus på kunskap, större valfrihet för individen och en tydligare inriktning på yrkesutbildningar.

I och med att bestämmelserna kring målgruppen tydliggörs talar mycket för att färre elever kommer återfinnas inom gymnasiesärskolan och gymnasial sär vux framöver. Vi vill i detta sammanhang understryka vikten av ett nationellt perspektiv och tydliga samverkansformer genom ett pengsystem. Vi instämmer också i förvaltningens analys att kostnaderna för reformen bör utredas ytterligare.

Det är vidare positivt att förslaget föreslår att personalen i skolan ska vara skyldig att anmäla till rektor om det finns indikationer på att en elev inte tillhör målgruppen. Vi delar också utredarens synpunkt att det är olyckligt att det inte införts en skyldighet att göra en ny bedömning när en elev går över från grundsärskolan till gymnasiesärskolan. I avsaknad av denna utredningsskyldighet vill vi understryka vikten av att den kontroll skolorna nu får ansvar för upprätthålls.

Särskilt uttalande gjordes av Anton Andersson m.fl. (S) och Karin Rågsjö (V) enligt följande.

Utvecklingsstörda står långt bort från utbildning och arbetsmarknad och behöver en struktur de kan växa i. Det är oerhört viktigt att det på de skolor som blir aktuella finns verktyg att för att göra utbildningen så fyllig och användbar som möjligt. Fler ämnesområden måste integreras. Det är oerhört viktigt att de elever som går grundsärskola och gymnasiesärskola tillhör målgruppen och inte har hamnat där på grund av bristande utredningar etc.

Utbildningsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Lotta Edholm m.fl. (FP), Johanna Sjö m.fl. (M), Tobias Gillberg (C) och Erika Svanström (KD) enligt följande.

De föreslagna reformerna innebär flera positiva förändringar av gymnasiesärskolan och gymnasial sär vux. Vi ser med tillförsikt på förslagen som syftar till ökat kunskapsfokus, större valfrihet för individen och en tydligare inriktning på yrkesutbildningar.

Att gymnasiesärskolan nu får tydligare kunskapskrav och en mer preciserad kunskapsbedömning är en förändring som är helt i linje med våra krav på ett ökat kunskapsfokus i skolan som helhet.

Vi välkomnar också den tydliga inriktning mot yrkesutbildningar i gymnasiesärskolan och gymnasiala sär vux som utredningen föreslår. Detta i kombination med ökade valmöjligheter skapar förutsättningar för fler ungdomar att utbilda sig för en framtida arbetsmarknad. Vi vill understryka behovet av att gymnasiesärskolan, precis som gymnasieskolan, har ett branschnära samarbete i utformningen av yrkesutbildningarna. Stockholms stad har goda möjligheter att samverka med andra kommuner för att erbjuda ett brett utbildningsutbud.

Vi instämmer också i förvaltningens analys att kostnaderna för reformen bör utredas ytterligare.